

P7_TA(2012)0054

Az oroszországi helyzet

Az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalása a közelgő oroszországi elnökválasztásról (2012/2505(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió és az Oroszországi Föderáció között megkötött partnerségi és együttműködési megállapodásra, amely 1997-ben lépett életbe, és amelyet az azt felváltó új megállapodás érvénybe lépéséig meghosszabbítottak,
 - tekintettel arra, hogy jelenleg tárgyalások folynak az EU–Oroszország kapcsolatoknak új, átfogó keretet biztosító új megállapodásról, valamint tekintettel a 2010-ben kezdeményezett modernizációs partnerségre,
 - tekintettel az Oroszországról szóló állásfoglalásaira, különösen a 2011. december 15-i, küszöbönálló brüsszeli EU–Oroszország csúcstalálkozóról és a 2011. december 4-i Állami Duma-választások eredményéről szóló, 2011. december 14-i¹ és az Orosz Állami Duma 2011. decemberi választására való felkészüléséről szóló, 2011. július 7-i² állásfoglalására,
 - tekintettel az EBESZ/ODIHR Orosz Állami Duma 2011. december 4-i választásáról szóló 2012. január 12-i végleges megfigyelési jelentésére,
 - tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) az orosz parlamenti választásokról szóló, 2012. január 23-i végleges megfigyelési jelentésére, valamint a választásokat követően Oroszországba látogató küldöttségének 2012. január 21-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az EU és Oroszország közötti emberi jogi konzultációkra és különösen az e tárgyban tartott legutóbbi, 2011. november 29-i ülésre,
 - tekintettel Catherine Ashtonnak, az EU főképviseelőjének az oroszországi Állami Duma-választásokról kiadott 2011. december 6-i nyilatkozatára, valamint a 2011. december 14-én, Strasbourgban megrendezett EU–Oroszország csúcstalálkozón elhangzott beszédére, továbbá az oroszországi politikai helyzetről szóló 2012. február 1-jei beszédére,
 - tekintettel Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke EU–Oroszország-csúcstalálkozót követő, 2011. december 15-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az EU és Oroszország közötti megerősített együttműködés és jószomszédi viszony rendkívül döntő fontosságú Európa stabilitása, biztonsága és gazdasági jóléte

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0575.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0335.

szempontjából; mivel az EU és az Oroszországi Föderáció közötti stratégiai partnerség kialakítása csak közös értékeken alapulhat;

- B. mivel továbbra is aggasztóak az Oroszországi Föderációban végbemenő, az emberi jogok tiszteletben tartásával és védelmével, valamint a közmegegyezésen alapuló demokratikus elvek, választási szabályok és eljárások tiszteletben tartásával kapcsolatos fejlemények; mivel az Oroszországi Föderáció az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) teljes jogú tagja, és így elkötelezte magát a demokrácia alapelvei és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett,
- C. mivel 2011. április 12-én az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletben utasította el a politikai pártok oroszországi bejegyzésének nehézkes eljárásait, amelyek nem felelnek meg az Európa Tanács és az EBESZ választási normáinak; mivel a politikai pártok és jelöltek regisztrációjának korlátozása akadályozza a politikai versenyt és a pluralizmust Oroszországban;
- D. mivel a választási törvények javítására irányuló, a közelmúltbeli korlátozott lépések ellenére az általános szabályok továbbra is túlságosan bonyolultak, és mivel következetlen alkalmazásuk pedig az ellenzék elleni hátrányos megkülönböztetéshez vezet;
- E. mivel 2011. december 22-i üdvözlő beszédében a Duma elnöke, Medvegyev elnök számos, a politikai rendszert illető változást jelentett be, többek között egy új, független állami televíziós szolgáltatás létrehozását, egyszerűsített eljárásokat a pártok és az elnökjelöltek részére, a regionális kormányzók közvetlen megválasztásának újbóli bevezetését és a választási csalás kivizsgálását;
- F. mivel az EBESZ/ODIHR végleges megfigyelési jelentése szerint a 2011. december 4-i Duma-választások nem tartották tiszteletben a szabad és tisztességes választások szabályait, illetve a választásokat az állam és a kormányzó párt közötti konvergencia, a választási adminisztráció függetlenségének hiánya, a média részrehajlása és a különböző szinteken történő állami beavatkozás jellemezte; mivel a jelentés szerint a Duma-választások során az eljárási szabályokat számos esetben megsértették, nyilvánvaló manipulációkra került sor, illetve előfordult egyazon szavazat többszöri leadása is;
- G. mivel a hazai választási megfigyelő szervezet, a Golosz végső jelentésében azt közölte, hogy „a választás sem szabad, sem tisztességes nem volt, és sem az orosz választási törvénynek, sem a nemzetközi választási normáknak nem felelt meg” és hogy „nem tartották be a választások alapelveit, nevezetesen nem volt igazi verseny és az érintett feleknek nem voltak egyenlő jogaik, nem volt semleges adminisztráció, sem független választási bizottságok, a választás nem felelt meg a jogszabályoknak és a szavazatszámolás sem volt megfelelő”;
- H. mivel a 2011. december 4-i Duma-választások óta az orosz nép számos tömegdemonstráció – különösen a fehér szalagos demonstráció – keretében nyilvánította ki a nagyobb mértékű demokrácia, ideértve a szabad és tisztességes választások és a választási rendszer átfogó reformja iránti vágyát;
- I. mivel a politikai pluralizmus a demokrácia és a modern társadalom egyik sarokköve és

a politikai legitimáció egyik forrása; mivel az elnökválasztások előkészületeinek garantálniuk kell a szabad és tisztességes eljárást, amely egyenlő esélyt kínál minden jelölt számára; mivel a bejegyzési eljárások ismét megakadályozták egyes jelöltek választásokon való részvételét;

- J. mivel az EU és Oroszország közötti kapcsolatok az elmúlt évtizedek során folyamatosan fejlődtek, aminek következtében mély és átfogó kölcsönös függőség alakult ki, amely a jövőben még tovább fog fokozódni; mivel az EU és az Oroszországi Föderáció közötti stratégiai partnerségi megállapodás aláírása kiemelkedő jelentőséggel bír a két partner közötti együttműködés további fejlődése és fokozása szempontjából;
- K. mivel Oroszország kétszer is megakadályozta, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa határozatot fogadjon el a szíriai válságról, melyben az Arab Liga EU által is támogatott tervének támogatását kérték volna;
1. tudomásul veszi az EBESZ/ODIHR és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének Duma-választásokról szóló jelentéseit, melyek szerint a választások nem tettek eleget az EBESZ által meghatározott választási normáknak, illetve a választásokat az állam és a kormányzó párt közötti konvergencia, az eljárási szabályok megsértése, nyilvánvaló manipuláció és a választási adminisztráció függetlenségének hiánya jellemezte;
 2. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a választások eredménye (a Duma összetétele) nem teszi lehetővé a helyzet javulását a Duma orosz politikai rendszerben betöltött szerepe és befolyása tekintetében;
 3. felszólítja az EU–Oroszország Parlamenti Együttműködési Bizottságába delegált küldöttségét, hogy orosz kollégáiknál következetesen vessék fel a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság kérdését; ezenkívül felszólít az EU–Oroszország Parlamenti Együttműködési Bizottság tevékenységeinek értékelésére, valamint a parlamenten kívüli ellenzékkel és a civil társadalommal folytatott párbeszéd elmélyítésére;
 4. felhívja a figyelmet az Állami Duma-választások érvénytelenné nyilvánítására való legutóbbi felhívásokra, és felszólítja az orosz hatóságokat a csalásról és megfélemlítésről szóló összes jelentés átfogó és átlátható vizsgálatára, a felelősök megbüntetésére, valamint – bizonyított szabálytalanságok esetén – a szavazás megismétlése érdekében; hangsúlyozza, hogy az orosz választási jogszabályok lehetőséget adnak a fellebbezésre és a kiigazításra; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a Központi Választási Bizottság nem kezelte átláthatóan a panaszokat, és nem foglalkozott azokkal megfelelő hatékonysággal és kellő időben; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a választási visszaélés, csalás és szabálysértés miatt egyéni választókerületekben benyújtott közel 3000 kifogást az illetékes bíróságok elutasították és csak kevés ügy van még függőben;
 5. tudomásul veszi Medvegyev elnök bejelentését, miszerint átfogó változtatásokat hajtanak végre a politikai rendszerben, melynek keretében gondoskodnak a politikai pártokra vonatkozó bejegyzési eljárás régóta szükségessé vált egyszerűsítéséről; komoly elkötelezettségre szólít fel a tömegtájékoztatás szabadságával, a gyülekezési szabadsággal és a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos problémák

megoldása érdekében; megismétli, hogy az EU készen áll arra, hogy – többek között modernizációs partnerség által biztosított keretek közt is – együttműködjön Oroszországgal az emberi és az alapvető jogok tiszteletben tartásának javítása, valamint a független jogállamiság rendszerének Oroszországban történő megerősítése érdekében;

6. felszólítja az orosz kormányt, hogy az EBESZ ajánlásaival összhangban terjesszen elő olyan jogszabálycsomagot, amely egy ténylegesen demokratikus politikai rendszer kialakítását célozza, többek között a politikai pártokra és az elnökjelöltekre vonatkozó bejegyzési szabályok egyszerűsítését előmozdító reformokkal, és hogy foglalkozzon e szabályok korlátozó alkalmazásának problémájával, annak érdekében, hogy mihamarabb valóban szabad és tisztességes választásokra kerüljön sor;
7. hangsúlyozza, hogy az oroszországi békés tüntetésekkel az orosz nép a szabad és tisztességes választások iránti igényét fejezi ki; felszólítja az orosz hatóságokat, hogy a közelmúltbeli felvonulásokat tekintsék lehetőségnek arra, hogy lépéseket tegyenek a demokrácia, a politikai részvétel és a jogállamiság megerősítéséhez szükséges reformok meghozatala felé, beleértve a választási törvény reformját, az Európa Tanács és az EBESZ normáival összhangban; sürgeti az orosz hatóságokat e normák gyakorlatban történő megvalósítására, annak érdekében, hogy márciusban garantáltan szabad és demokratikus elnökválasztásra kerüljön sor, melyen valamennyi jelölt egyenlő eséllyel indul;
8. elítéli, hogy nemzetközi megfigyelők beszámolóí és átlagpolgárok által készített videofelvételek tanúsága szerint a rendőrség lecsapott a választási szabálytalanságok és csalások ellen tiltakozó békés tüntetőkre; felszólítja az orosz hatóságokat, hogy az Oroszországi Föderáció alkotmányával összhangban maradéktalanul tartsák tiszteletben a gyülekezési szabadságot és a szólásszabadságot;
9. emlékeztet arra, hogy a választások kapcsán észlelt egyik legfontosabb hiányosság az volt, hogy a Duma-választásokra való felkészülés idején korlátozták a politikai pluralizmust; aggódalmának ad hangot ellenzéki jelölteknek a 2012. március 4-i elnökválasztáson való részvételből történő kizárása miatt, ami újfent aláássa a politikai versenyt és a pluralizmust;
10. felszólítja az orosz hatóságokat, hogy kezdjenek párbeszédet az ellenzékkel, és sajnálatát fejezi ki a Grigorij Javlinszkij jelöltségét elutasító döntés miatt, ami megakadályozza azt is, hogy pártja részt vegyen a megfigyelésben;
11. felszólítja az EBESZ-t, az Európa Tanácsot és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy – az orosz hatóságokkal elért megállapodásnak megfelelően – kövessék nyomon a szabálytalanságok kivizsgálását, és kísérik szorosan figyelemmel az elnökválasztások előkészületeit, valamint a választási szabályok betartását;
12. megjegyzi, hogy az oroszországi elnökválasztást várhatóan 600 nemzetközi megfigyelő követi nyomon (megfigyelőket küld az EBESZ/ODIHR, a PACE, a Shanghai Együttműködési Szervezet és a CIS is); hangsúlyozza, hogy a választási eljárás EBESZ/ODIHR és az Európai Tanács normáinak megfelelő, hatékony megfigyelésének biztosítása érdekében a nemzetközi és nemzeti választási megfigyelési tevékenységet teljes körűen le kell folytatni; felhívja az orosz hatóságokat a Duma-választások esetében jelentett beavatkozás és akadályoztatás

elkerülésére;

13. ismételten felszólítja a vizsgálóbizottságot, hogy végezzen átfogó és alapos, tabuktól mentes nyomozást a Szergej Magnyickij halálának ügyében, hogy sürgősen mutassanak fel konkrét eredményeket és minden szükséges intézkedést tegyenek meg a felelősök bíróság elé állítása érdekében; szorgalmazza, hogy az orosz hatóságok további tétlensége esetén a Tanács a Szergej Magnyickij megkínzásával és halálával, valamint a bűncselekmény eltussolásával kapcsolatban bűnösnek talált személyekkel szemben vegye fontolóra az Unión belüli utazási tilalomra vagy pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések meghozatalát;
14. mélységes aggodalmának ad hangot a szélsőséges politikai irányzatok elleni jogszabállyal való visszaélés miatt, melynek segítségével lehetővé vált a büntetőjog olyan civil szervezetekkel és vallási kisebbségekkel szembeni illegális végrehajtása, mint a Memorial, a Jehova Tanúi és a Falun Dafa, továbbá anyagaik szélsőségességgel indokolt, nem megfelelő betiltása;
15. határozottan elítéli, hogy a szentpétervári Törvényhozó Gyűlés jogszabályt fogadott el a szexuális irányultság hirdetése ellen; hasonlóképpen elítéli a Rjazany, Arhangelszk és Kosztroma régiójában elfogadott hasonló jogszabályokat; felszólítja az orosz hatóságokat, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával összhangban vessenek véget a szexuális irányultsággal vagy nemi identitással kapcsolatos kifejezés szabadsága korlátozásának; felszólítja a főképviselőt/a Bizottság alelnökét, hogy adjon hangot az Európai Unió e jogszabályokkal szembeni ellenérzéseinek;
16. határozottan felszólítja Oroszországot, hogy csatlakozzon a nemzetközi egyetértéshez, és tegye lehetővé a Biztonsági Tanács számára, hogy az Arab Liga javaslatai alapján fellépjen a szíriai válság megoldása érdekében; hangsúlyozza, hogy Oroszországnak az ENSZ Biztonsági Tanácsa állandó tagjaként komolyan kell vennie a nemzetközi béke és biztonság tekintetében vállalt felelősségét; felszólítja Oroszországot, hogy haladéktalanul hagyjon fel azzal, hogy a szíriai kormánynak fegyvereket és katonai eszközöket ad el;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Oroszországi Föderáció kormányának és parlamentjének, az Európa Tanácsnak, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek.